

**2024-2025 Oqiw jili Tábiyattan paydalaniwdiń geografiyalıq tiykarlari
páninen juwmaqlawshi qadaǵalaw sorawları**

1. Geografiya ilimi neshe blokka bólinedi?
2. Geografiyalıq qabıqtıń antropogen dáwiri qashan baslangan?
3. Tarixiy geografiya neni úyrenedi?
4. İlimge geografiya túsiniǵın kim kiritgen?
5. İnsaniyattıń watanı kayjerde?
6. İoniy mektebinin wákillerinen kim birinshi úlke tanıw dep esaplanadı?
7. Strabonnıń geografiya haqqındaǵı miynetini ne dep ataladı?
8. Strabonnıń «Geografiya 17 kitapta» degen miynetini kandaý baǵdarda jazılǵan?
9. Shıǵıstıń oyanıw dáwiri neshinshi ásirgetuwrı keledi?
10. Beriwniydiń geografiya pánine qosqan úlesi qanday?
11. X- Ásirlerde Arka Amerikanıń túslik-shıǵıs jaǵaların hám Grenlandiya atawın kimler tárepinen ashılǵan?
12. Ullı geografiyalıq ashılıwlar qaysı dáwirdi óz ishine aladı?
13. Birinshi bolıp Amerikaǵa bargan sayaxatshı kim?
14. Urıwlar jámiyeti qashan payda bolǵan?
15. Dunyanıń jer fondı kansha? A. 15.0 mlrd. ga.
16. XIX-asrde jasaǵan insaniyatıń tásirinde korshalǵan ortalıqtıń ózgeriwin birinshilerden bolıp óziniń shıǵarmasında jazǵan Amerikalı ilimpazdın atı kim?
17. P.P. Semenov-Tyan-Shanskiy miynetlerinde tiykarǵı másele etip ne koyılǵan?
18. Prejevalskiy sayaxat qılǵan jerler
19. İ.G. Tyunen «İzolyatsiyalangan mamleket» degen miynetinde ne haqqında jazǵan?
20. 1899-1901 jılları Mongoliya va Tibetge ekspeditsiya shólkemlestirgen ilimpaz kim?
21. «Aralskoe more» ilimiy miynetin avtorı kim?
22. Túslik polyus neshinshi jılları ashılǵan?
23. Ekolog-geografiyalıq ilmiy mektebinin tiykarın salıwshılar kim?
24. «Jer sharınıń klimat» degen miynetin avtorı kim?

25. B.P.Alisov jer sharının neshe klimat zonasına bólingen?
26. Biotsenoz túsinigin ilimge kiritgen ilimpaz
27. Aziya xam Amerika kontinentini tutastırıp turıwshı bugazdı 1-shi bolıp kim ashqan
28. Dunyanıń barlıq bólimin aylanıp shıqqan Ózbekstan magellanı kim?
29. İnsannıń ottan paydalanıwı qashannan baslangan?
30. İnsannın ózi ottı jaǵıp paydalanıwı qashan baslangan?.
31. Paleolit adamları jasawı ushın bir adamǵa qansha mın km² maydan kerek bolǵan?
32. B.e.sh 2mın jıl aldın Ámudárya basseyninde neshe mln.ga. jerler suwǵarılıp egilgen?
33. Geografiyalıq qabıqtaǵı barlıq tábiyyiy protsesslerdi tiykarǵı háreketke keltiriwshi ne?
34. Jerdin quyash dógeresinde aynalıwı nátiyjesinde kanday kubılıs júz beredi?
35. Jerdin payda bolıw dáwri neshe jılǵa teń
36. Jerdiń klimatın payda etiwshi eń baslı sebepti kórsetiń
37. Jerdin óz kósheri dógeresinde aynalıwı kanday kubılıstı keltirip shıǵaradı?
38. Jerde tirishilik payda bolar aldında hawa kabatı kanday gazden ibarat bolǵan
39. Stratosfera hám troposfera aralığında qanday qabat jaylasqan?
40. Tiri organizmlerdin payda bolıwındaǵı birinshi ortalıq bul.
41. Geografiyalık determinizm ne?
42. Geografiyalıq indeterminizm ne?
43. Tábiat penen jámiyet arasındǵı baylanıslar basqıshların úyretetuǵın pánnin atın aytın.
44. Xalıkaralıq qızıl kitap qashan shólkemlestirildi?
45. Jerdin klimatın payda etiwshi en baslı sebepti keltiriń?
46. Tabiyat zonaları xakkındaǵı talimattın tiykarshısı kim?
47. Geografiyalıq qabıqdaǵı geliogeofizikalıq ritmlilik ne menen baylanıslı?
48. Geliobiologiya nenii úyrenedi?
49. Qorshalǵan ortalık xakkındaǵı táliymattıń metodologik tiykarı ne?

50. «Biosfera» tusinigi kaysı ilimpazdın ilimiy isleri menen baylanıslı?

Pán oqitiwshisi.

R.Ballieva